ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF
I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.1.1. Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini çözümleyebilme

COĞ.9.1.1. Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini çözümleyebilme

a) Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenleri belirler.
b) Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenler arasındaki ilişkileri belirler

COĞ.9.1.1

COĞRAFYA BİLİMİ

Coğrafya, fiziki ve beşerî coğrafya olmak üzere iki bölüme ayrılır. Fiziki coğrafya, yeryüzündeki doğal olay ve süreçleri inceler. Beşerî coğrafya; insan faaliyetlerinin mekândaki dağılımını, insanların mekânı nasıl kullandığını ve algıladığını, beşerî ortamları nasıl kurduklarını ve sürdürdüklerini inceler.

Aşağıda fiziki ve beşerî coğrafyanın alt dallarının yer aldığı kartlar karışık olarak verilmiştir.

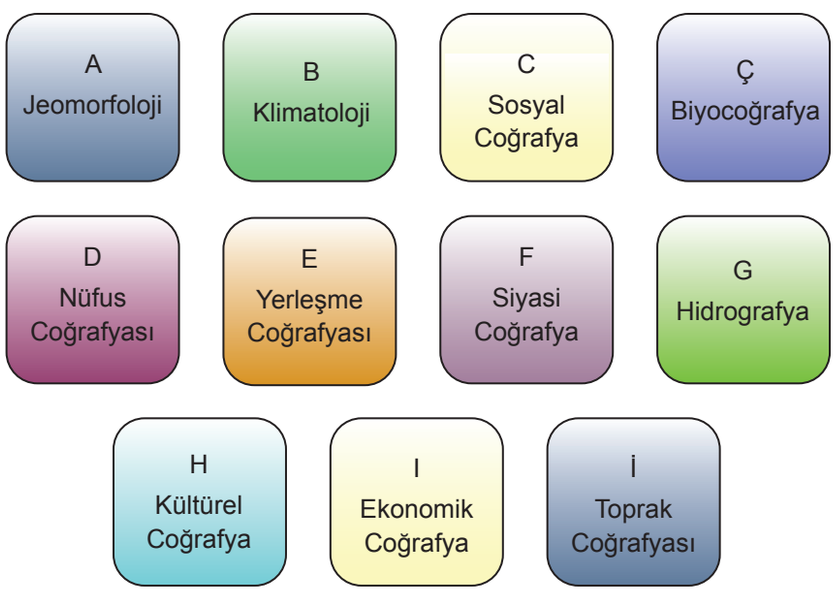

1. **Coğrafyanın alt dalları ile ilgili yukarda verilen kartları** "Fiziki Coğrafya" **ve** "Beşerî Coğrafya" **olarak aşağıdaki tabloya yazınız.**

Fiziki Coğrafya	Beşerî Coğrafya
A. Jeomorfoloji	C. Sosyal Coğrafya
B. Klimatoloji	D. Nufus Coğrafyası
Ç. Biyocoğrafya	E. Yerleşme Coğrafyası
G. Hidrografya	F. Siyasi Coğrafya
İ. Toprak Coğrafyası	H. Kültürel Coğrafya
	I. Ekonomik Coğrafya

2. Aşağıdaki ifadelerin karşısına ifadenin ilgili olduğu kartın harfini yazınız. (Her ifade için yalnızca bir harf yazabilirsiniz.)

a)	Mekânsal çeşitlilik ve gündelik hayatın sosyal yönlerini oluşturan mekânsal süreçlerle ilgilenir.	C
b)	Sanayi, ticaret, tarım, hayvancılık, turizm, ormancılık, madencilik gibi faaliyetleri ve bu faaliyetlerin coğrafi olaylarla etkileşimini inceler.	I
c)	Yer şekilleri ve bunların oluşum süreçleri ile dağılışını inceler.	A
ç)	Hidrosferi oluşturan denizler, göller, akarsular gibi su ortamlarını ve bu ortamlardaki olayları inceler.	G
d)	Biyosferdeki bitki ve hayvan topluluklarının genel özelliklerini, etkileşimlerini ve yeryüzündeki dağılışlarını inceler.	Ç
e)	Toplumların dil, din, giyim, yemek, müzik, mimari gibi özelliklerini coğrafyayla ilişkilendirerek inceler.	H
f)	Atmosfer, hava olayları, iklim sistemleri, iklim tipleri ve bunların dağılışını inceler.	B
g)	Nüfusun özellikleri, dağılışı, değişimi, hareketleri ve nüfus politikaları ile bunların coğrafi ortam ve olaylarla etkileşimini inceler.	D

3. Görseldeki doğal unsurları tespit ediniz. Bu unsurların beşerî faaliyetler üzerindeki etkilerini açıklayınız.

Örnek Cevap:
Akarsu, Ova, vadi, orman, tepe, dağ görseldeki başlıca unsurlardır. Bu unsurlar ile yerleşme, ulaşım ve tarım faaliyetleri arasındaki etkiye dayalı ifadelerin yazılması beklenir. Örneğin akarsu çevresinde sulamalı tarım yapılabilmesi.

4. Kurak bir bölgede yaşayan insanların ekonomik faaliyetleri ile nemli ve yağışlı bir bölgede yaşayan insanların ekonomik faaliyetlerini (tarım, hayvancılık, ormancılık vb.) iklim koşullarıyla karşılaştırıp açıklayınız.

İklim koşullarındaki farklılığın tarım, hayvancılık ve ormancılık faaliyetleri üzerindeki etkilerine yönelik ifadelerin yazılması beklenmektedir.

Örnek Cevap:

Kurak bölgelerde yaşayan insanların ekonomik faaliyetleri, su kaynaklarının yetersizliği ve yağış azlığı nedeniyle sınırlıdır. Bu bölgelerde tarım genellikle sulama imkânına bağlıdır ve daha çok kuraklığa dayanıklı ürünler (buğday, arpa gibi) yetiştirilir. Hayvancılık ise çoğunlukla küçükbaş hayvancılık şeklinde yapılır.

Nemli ve yağışlı bölgelerde ise su kaynakları bol olduğu için tarımsal faaliyetler daha çeşitlidir ve tarımsal verim yüksektir. Suyu seven ürünler yetiştirilebilir. Büyükbaş hayvancılık daha yaygındır ve ormancılık faaliyetleri de gelişebilir. Bu farklılıkların başlıca nedeni iklim koşullarının ekonomik faaliyetler üzerindeki etkisidir.

5. Fiziki coğrafya ile ilgili aşağıdaki diyagramı doldurunuz.

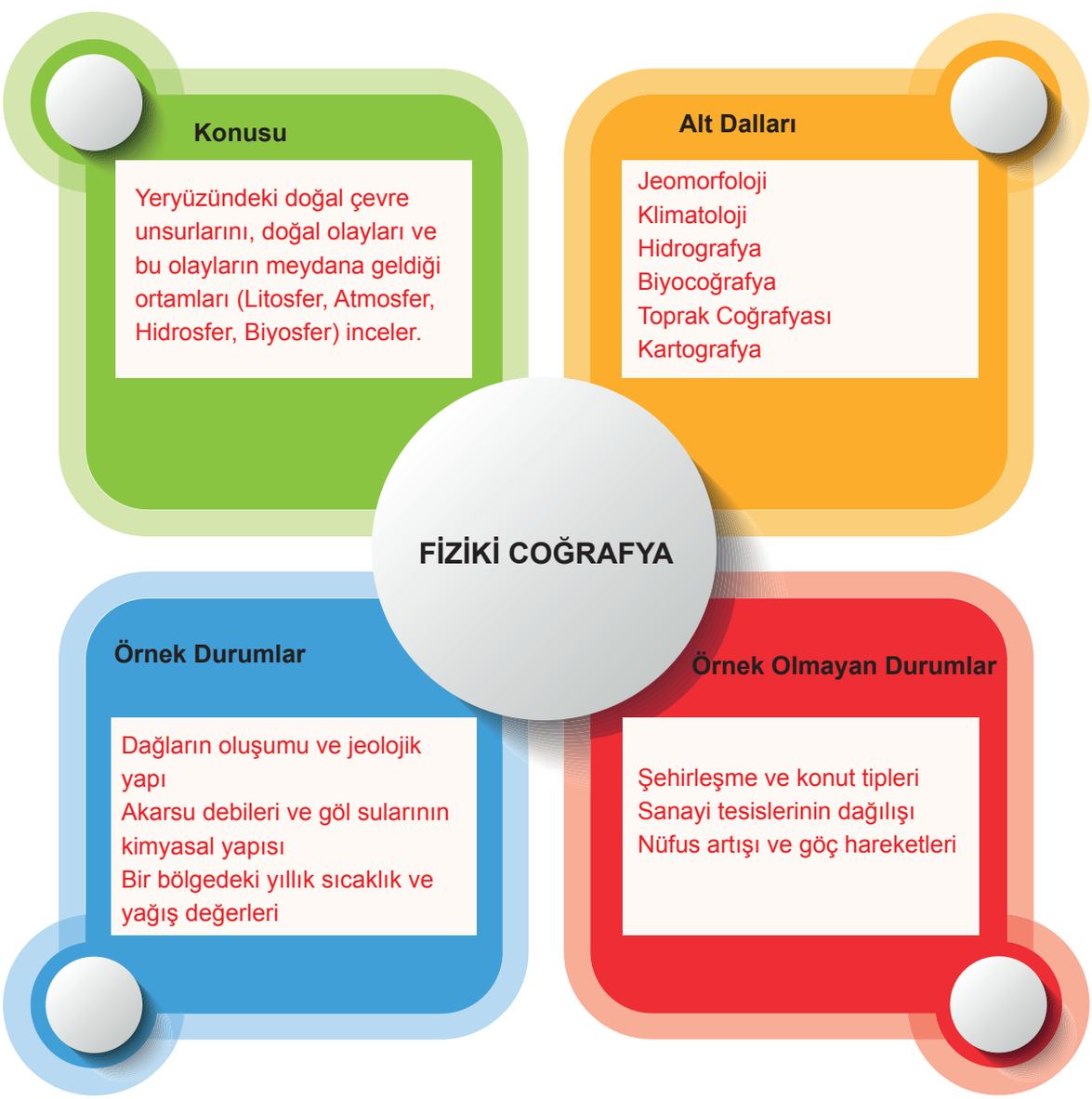

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF

I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.1.2. Örnek olay, olgu veya konu üzerinden mekânsal düşünme ile coğrafya öğrenmenin önemini çözümleyebilme

COĞ.9.1.2. Örnek olay, olgu veya konu üzerinden mekânsal düşünme ile coğrafya öğrenmenin önemini çözümleyebilme

a) Mekânda gerçekleşen coğrafi olay, olgu veya konuyu belirler.
b) Mekânda gerçekleşen coğrafi olay, olgu veya konu ile coğrafya öğrenmenin önemi arasındaki ilişkiyi belirler.

COĞ.9.1.2

BİR GÖL NASIL KURUR?

Aral Gölü kapalı havza özelliği gösteren bir göldür. Özbekistan ve Kazakistan arasında yer alan Aral Gölü Ceyhun, Seyhun ve Zerevşan nehirlerinin havzalarının birleşmesiyle oluşur.

Sovyetler Birliği döneminde pamuk tarımı için yoğun ve geniş çaplı sulama faaliyetlerine girişilmiş ve Aral Gölü'nü besleyen nehirlerin suyu ciddi oranda kullanılmıştır. Bu kullanmaya bağlı olarak göl şiddetli bir kuruma ve küçülme sürecine girmiştir. Zamanla kuruyan göl yerini; kumlu, tozlu bir göl tabanına bırakmıştır. Rüzgârlar bu tozları çevreye taşıyarak tuzlu kumlara sahip yeni bir çölün ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu durum; kalan göl sularının aşırı tuzlanmasına, göl ve yakın çevresinde yaşayan canlıların yok olmasına, tarım alanlarının tuzlu kumlarla kaplanarak verimsizleşmesine, bölge insanlarında solunum hastalıklarının görülmesine ve gölde gemi ulaşımı ile balıkçılık faaliyetlerinin sona ermesine yol açmıştır. Böylece bölgenin ekonomisi çökmüş, yerleşim yerleri terk edilmiş ve bölge yaşanmaz hâle gelmiştir.

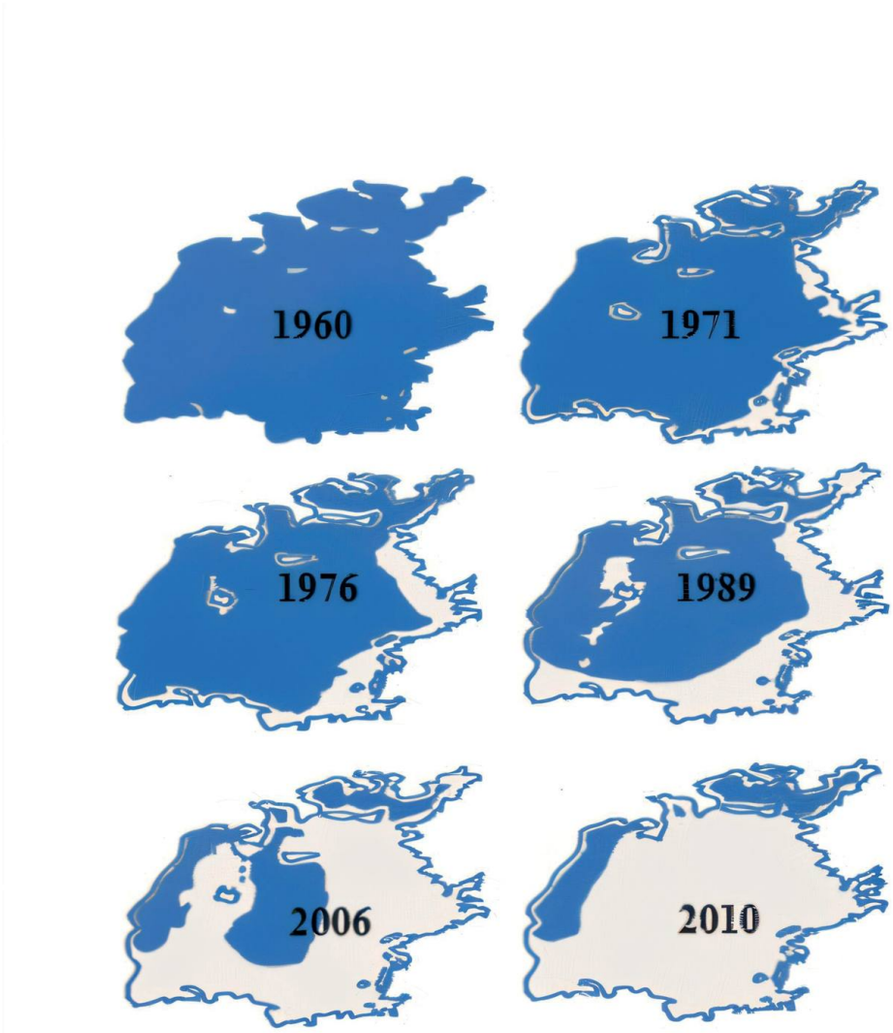

1. **Aral Gölü'nde yaşanan coğrafi olayı tanımlayınız ve bu olayın yaşanmasında etkili olan insan faaliyetlerini yazınız.**

Coğrafi Olay: Gölün küçülmesi veya kuruması gibi ifadelerin yazılması beklenir.

Nedenleri: Tarımda aşırı su kullanımı, yanlış sulama, nehirlerin yönünün değiştirilmesi gibi insan faaliyetlerinin yazılması beklenir.

2. Aral Gölü'nün kurumasının ekonomi, çevre ve sağlık açısından sonuçlarını aşağıdaki tabloya yazınız.

Çevresel	Ekonomik	Sağlık
• Tarım topraklarının tuzlanması • Çölleşme • Canlı çeşitliliğinin azalması	• Ekonominin çökmesi • Toprakların verimsizleşmesi • Gölde ulaşım ve balıkçılığın bitmesi	• Solunum hastalıklarının görülmesi

3. Mekânsal düşünme ve coğrafya öğrenmenin bu tür çevre sorunlarının başka bölgelerde yaşanmasını önlemedeki önemini bir örnek vererek açıklayınız.

Örnek Cevap:
Kurak ve yarı kurak iklim özelliklerine sahip, su kaynaklarının bilinçsizce tarımsal sulamaya tahsis edildiği veya iklim krizinin etkili olduğu her mekânda Aral Gölü'ndeki gibi çevre sorunları yaşanabilir. (Örnek: Türkiye'deki Tuz Gölü veya Burdur Gölü'nün çekilmesi, İrandaki Urmiye Gölü'nün kuruması). Coğrafya öğrenmek ve mekansal düşünmek, bir alandaki su yönetiminin ve insan müdahalesinin doğuracağı ekolojik/ekonomik sonuçları önceden öngörmemizi ve benzer felaketlerin önüne geçilmesini sağlar.

4. Aral Gölü'nün zamanla küçülmesi ve kuruması örneğinden hareketle, coğrafya öğrenmenin önemi açıklayınız.

Örnek Cevap:
Aral Gölü'nün zamanla küçülmesi ve kuruması olayı, insan faaliyetlerinin doğal çevreyi nasıl olumsuz etkileyebileceğini ortaya koyar. Coğrafya bilgisi sayesinde doğal kaynakların sürdürülebilir kullanılması gerektiği anlaşılır. Ayrıca mekânsal değişimlerin izlenmesi, çevresel sorunların önceden fark edilmesini ve önlem alınmasını sağlar. Bu nedenle coğrafya öğrenmek, çevreyi korumak ve benzer sorunların tekrar yaşanmasını önlemek açısından büyük önem taşır.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF
I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.1.3. Coğrafya biliminin gelişimi hakkında bilgi toplayabilme

COĞ.9.1.3. Coğrafya biliminin gelişimi hakkında bilgi toplayabilme

a) Coğrafya biliminin gelişimiyle ilgili gerekli bilgilere ulaşmak için hangi araçları kullanacağını belirler.
b) Belirlediği araçları kullanarak coğrafya biliminin gelişimiyle ilgili ihtiyaç duyduğu bilgilere ulaşır.
c) Coğrafya biliminin gelişimiyle ilgili ulaştığı bilgileri doğrular.
ç) Coğrafya biliminin gelişimiyle ilgili doğruladığı bilgileri kaydeder.

COĞ.9.1.3

COĞRAFYA BİLİMİNİN GELİŞİMİ

Coğrafya bilimi, insanlığın yaşadığı çevreyi tanıma isteğiyle ortaya çıkmıştır. İlk Çağ'da Eratosthenes Dünya'nın çevresini hesaplamış ve coğrafya terimini kullanmıştır. Orta Çağ'da İslam coğrafyacıları haritacılık alanında önemli katkılar sağlamıştır. Daha sonraları yeni kıtaların bulunmasıyla coğrafya bilgisi hızla gelişmiştir. Günümüzde ise teknoloji (uydu görüntüleri, CBS) coğrafya biliminin daha bilimsel ve detaylı incelemeler yapmasını sağlamıştır. Coğrafya biliminin gelişmesinde rol oynayan etkenlerde, coğrafyanın anlayışında ve yöntemlerinde her çağda değişimler olmuştur.

Coğrafya Biliminin Tarihsel Gelişimine Katkısı Olan Bazı Kişiler ve Katkıları

Dönem	Önemli Kişi	Katkı
Eski Çağ	Eratosthenes	Coğrafya kavramı ilk kez kullanılmıştır.
Orta Çağ	Harizmi	Matematik ve astronomi alanında çalışmalar yapmıştır.
Yeni Çağ	Piri Reis	Dünya haritası çizmiştir.
Yakın Çağ	Carl Ritter (Karl Rıdır)	Beşerî coğrafyanın kurucusu kabul edilir.

1. Coğrafya biliminin gelişimi ile ilgili detaylı bilgiye ulaşmak için hangi kaynakları kullanırsınız?

Coğrafya tarihi ve bilim insanları üzerine yazılmış akademik kitaplar, ders kitapları ve ansiklopediler, TUBİTAK, Türk Coğrafya Kurumu ve üniversitelerin e-kütüphaneleri ve bilimsel dergileri, Güvenilir genel ağ kaynakları (örneğin .edu veya .gov uzantılı coğrafya portalları), Tarihi haritalar, yazma eserler ve müze arşivleri.

2. Belirlediğiniz kaynaklardan yararlanarak coğrafya biliminin tarihi çağlara göre gelişimi hakkında detaylı bilgi toplayınız. Topladığınız bilgileri aşağıdaki şemada gösteriniz.

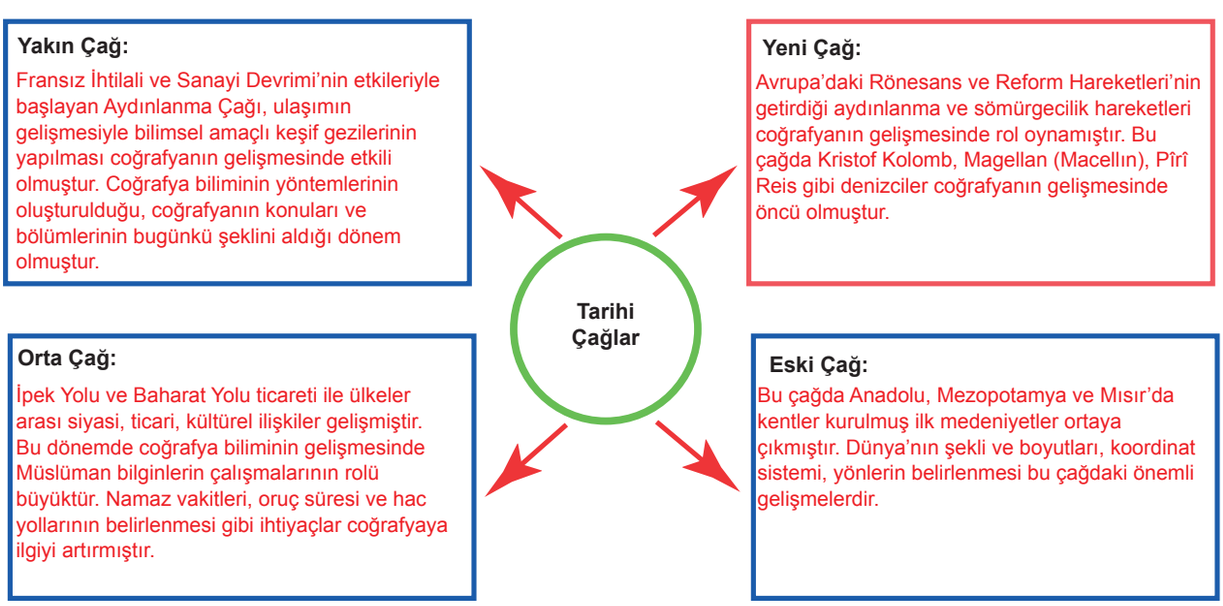

3. Coğrafya biliminin gelişimi hakkında topladığınız bilgilerin doğruluğunu nasıl kontrol edeceğinizi açıklayınız.

Örnek Cevap:

Çapraz Kontrol (Farklı Kaynaklarla Karşılaştırma): Ulaşılan bilgiyi birden fazla bağımsız ve akademik kaynakla (farklı kitaplar, ansiklopediler, bilimsel makaleler) karşılaştırarak doğruluğu teyit edilir.

Kaynak Güvenilirliği (Alan Uzmanlığı): Bilginin alındığı web sitesinin uzantısı (.edu, .gov), yazarı, yayınlayan kurum (üniversite, TÜBİTAK vb.) veya akademisyenin alanındaki uzmanlığı kontrol edilir.

Tarihsel ve Bilimsel Tutarlılık: Bilginin tarihsel dizilimle, bilimsel gerçeklerle ve birbiriyle çelişip çelişmediğine bakılır.

4. Coğrafya biliminin gelişimi ile ilgili aşağıdaki tabloda verilen ifadelerde doğru olanları "✓" ile işaretleyiniz. Yanlış olanların ise doğrularını yazınız.

İfadeler	Doğru	Yanlış Olanların Doğrusu
Von Humboldt (Van Hambolt), Carl Ritter (Karl Ridır), Friedrich Ratzel (Fridık Ratzıl) Yakın Çağ'da coğrafyanın gelişmesinde öncü olmuş bilim insanlarıdır.	✓	
Yeni Çağ'da Avrupa'daki Rönesans ve Reform Hareketleri'nin getirdiği aydınlanma ve sömürgecilik hareketleri coğrafyanın gelişmesinde rol oynamıştır.	✓	
Dünya'nın şekli ve boyutları, koordinat sistemi, yönlerin belirlenmesi Yakın Çağ'da ele alınan başlıca konular olmuştur.		Bu gelişmer Eski Çağ'da ele alınan başlıca konular olmuştur.
Yeni Çağ'da Pîrî Reis gibi denizciler coğrafyanın gelişmesinde öncü olmuştur.	✓	
Cumhuriyet Dönemi'nde Besim Darkot, Faik Sabri Duran, Reşat İzbırak, Sırrı Erinç gibi bilim insanları coğrafya bilimine önemli katkılarda bulunmuştur.	✓	
Orta Çağ, coğrafya biliminin yöntemlerinin oluşturulduğu, coğrafyanın konuları ve bölümlerinin bugünkü şeklini aldığı dönem olmuştur.		Bu gelişmer Yakın Çağ'da olmuştur.
Eratosthenes, Amasyalı Strabon ve İskenderiyeli Batlamyus Yeni Çağ'daki en önemli coğrafyacılar olmuştur.		Eratosthenes, Amasyalı Strabon ve İskenderiyeli Batlamyus Eski Çağ'da yaşamış coğrafyacılardır.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF

I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.2.1. Harita uygulamaları yapabilme

COĞ.9.2.1. Harita uygulamaları yapabilme

a) Haritaya ait bileşenlerden yararlanarak haritaları okur.
b) Haritaya ait bileşenlerden yararlanarak haritadaki olay, olgu ve mekânlar arası ilişkileri çözümler.
c) Haritada yer alan olay, olgu veya mekânların özellik, konum, dağılış ve ilişkileri ile değişim ve/veya harita türüne ilişkin çıkarım yapar.
ç) Harita yapım aşamalarını kullanarak harita oluşturur.

COĞ.9.2.1

Türkiye Nüfus Dağılışı ve Yoğunluğu Haritası

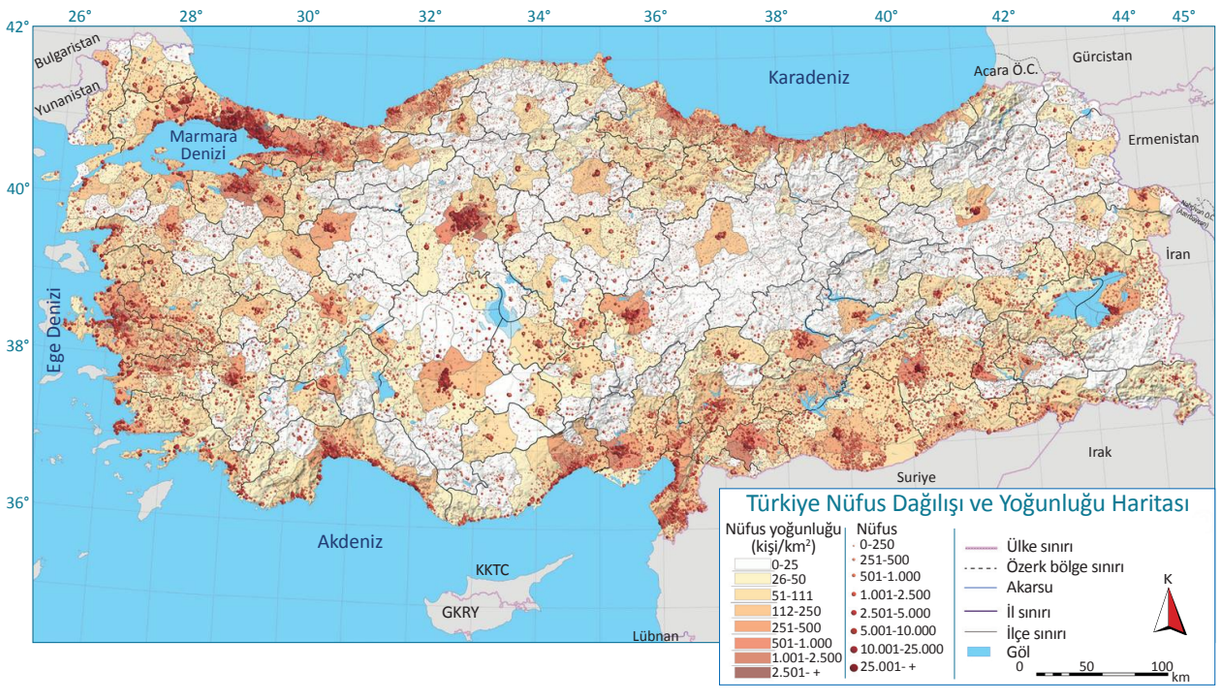

1. Haritaların bileşenleri başlık, ölçek, lejant, yon oku ve coğrafi koordinatlardır. Bu bileşenlerden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Bu haritadan ne amaçla yararlanılabileceğini yazınız.

Örnek Cevap:

Haritanın başlığı Türkiye Nüfus Dağılışı ve Yoğunluğu Haritasıdır. Bu nedenle haritadan Türkiye'de nüfusun nerelerde yoğun, nerelerde seyrek olduğunu göstermek amacıyla yararlanılabilir.

b) Harita üzerinde 1cm ile gösterilen uzunluğun gerçekte kaç km olduğunu nasıl belirleyeceğinizi yazınız.

Örnek Cevap:

Haritalarda uzunluk ve alan gibi hesaplamaları yapmak için ölçekten yararlanılır.

Ölçek: Haritanın küçültme oranını gösterir. Haritanın kullanım amacına ve ayrıntıyı gösterme durumuna göre farklı ölçek kullanılır. Bu haritanın ölçeğini dikkate aldığımızda harita üzerinde 1 cm ile gösterilen uzunluğun gerçekte 50 km olduğunu söyleyebiliriz.

c) Bu haritanın lejantının haritada nerede bulunduğunu ve ne anlam ifade ettiğini yazınız.

Örnek Cevap:

Bu haritanın lejantı haritanın sağ alt köşesinde yer almaktadır. Haritadaki işaretlerin ne anlama geldiğini açıklayan kısımdır. Bu haritanın lejantına baktığımızda nüfusun nerelerde yoğun ya da seyrek olduğunu anlayabiliriz.

ç) Haritanın en kuzeyinin ve en batısının kesiştiği alanın koordinatlarını yazınız.

Örnek Cevap:

Haritanın en kuzeyinde 42° kuzey paraleli, en batısında ise 26° doğu meridyeni geçmektedir.

d) Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasındaki zaman farkını hesaplayınız.

Örnek Cevap:

Türkiye'nin en doğusundan 45° doğu meridyeni, en batısından ise 26° doğu meridyeni geçmektedir.
45-26=19 meridyen fark vardır. 19x4= 76 dakika zaman farkı vardır.

2. Haritayı inceleyiniz ve nüfusun yoğun olduğu 3 yer yazınız. Bu yerlerde nüfus yoğunluğuna neden olan ortak özellikleri açıklayınız.

	Yerler	Ortak Özellikler
1	Kıyı Ege	Bu yerlerde ekonomik faaliyetlerin, ticaretin ve ulaşımın gelişmesi, üretimin ve iş olanaklarının fazla olması nüfusun yoğun olmasına neden olan ortak özelliklerdir.
2	Çukurova	
3	Kocaeli çevresi	

3. Kıyılar ile iç kesimler arasında nüfus dağılışı ve yoğunluğu bakımından nasıl fark vardır? Açıklayınız.

Örnek Cevap:
Kıyılarda nüfus yoğunluğunun genel olarak iç kesimlere göre daha fazla olduğunu, ancak iç kesimlerde Ankara, Eskişehir vb. bazı yerlerde de nüfusun yoğun olduğunu belirten ifadeler cevap olarak kabul edilecektir.

4. Haritadan yararlanarak aşağıdaki tabloyu tamamlayınız.

Bu haritanın türünü yazınız.	Nüfusun dağılışı üzerinde etkili olan üç özellik yazınız.	Haritadan ulaşılabilecek bir sonuç yazınız.
Harita nüfusun dağılışını gösteren koroplet bir haritadır.	İklim şartları, yer şekilleri ile ekonomik faaliyetlerin yeterliliği nüfusun dağılışında etkili olmuştur.	Türkiye'de nerelerde nüfusun yoğun ya da seyrek olduğu sonucuna ulaşılabilir.

5. Tabloda Türkiye'deki başlıca tuz işletmelerinin bulunduğu yerler verilmiştir.

Deniz tuzu	Kaya tuzu	Göl tuzu
İzmir (Çamaltı) Balıkesir (Ayvalık)	Çankırı Çorum Nevşehir Yozgat Erzurum Kars Iğdır	Tuz Gölü çevresi Acıgöl çevresi

Türkiye'deki başlıca tuz işletmeleri haritası oluşturunuz. Oluşturduğunuz haritanın türünü yazınız.

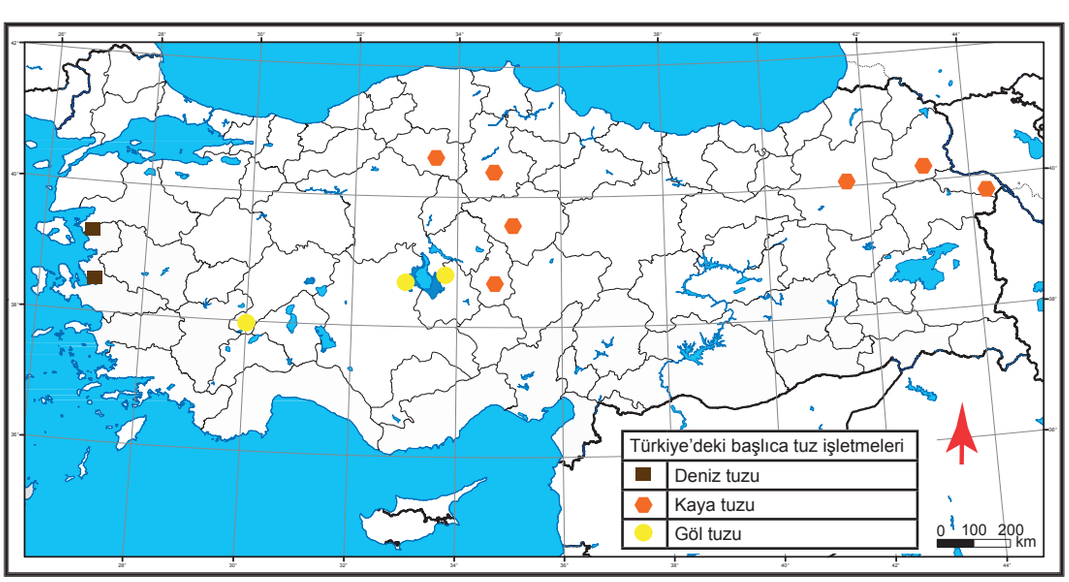

Haritanın türü: Korokromatik Haritadır.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF
I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.2.2. Türkiye'nin konum özelliklerini algılayabilme

COĞ.9.2.2. Türkiye’nin konum özelliklerini algılayabilme

a) Türkiye’nin konum özelliklerini belirler.
b) Türkiye’nin konum özelliklerini görselleştirir.
c) Türkiye’nin konum özelliklerini özetler.

COĞ.9.2.2

TÜRKİYE'NİN KONUM ÖZELLİKLERİ

Aşağıda iki farklı Türkiye haritası verilmiştir.

TÜRKİYE MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ HARİTASI

TÜRKİYE FİZİKİ HARİTASI

1. Bu haritalardan yararlanarak aşağıdaki özelliklerin Türkiye'nin mutlak veya göreceli konumundan hangisiyle ilgili olduğunu belirleyiniz ve ilgili sütunu (✔) ile işaretleyiniz.

Özellikler	Mutlak Konum	Göreceli Konum
Türkiye, Ekvator'a göre kuzey yarım kürede (36°-42° kuzey paralelleri) yer alır.	✔	
Türkiye, Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlayan bir konuma sahiptir.		✔
Türkiye, Orta Doğu ve Kafkasya'daki zengin enerji kaynaklarını Avrupa'ya taşıyan boru hatlarının geçtiği bir enerji koridoru konumundadır.		✔
Türkiye'nin doğusu ile batısı arasında yaklaşık 76 dakikalık bir yerel saat farkı bulunur.	✔	
Türkiye Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz ile çevrili bir yarımada konumundadır.		✔
Türkiye, tarihi boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bir ülkedir.		✔
Türkiye, başlangıç meridyenine göre doğu yarım kürede (26° - 45° doğu meridyenleri) yer alır.	✔	
Türkiye, kıtalar arası ticaret yollarının kesişim noktasında yer alması nedeniyle ekonomik olarak da büyük bir avantaja sahiptir.		✔
Türkiye'nin orta enlemlerde yer alması, Türkiye'de dört mevsimin belirgin olarak yaşanmasını sağlar.	✔	
Türkiye, haziran, temmuz ve ağustos aylarında yaz mevsimini yaşarken aralık, ocak ve şubat aylarında kış mevsimini yaşar.	✔	

2. Aşağıdaki harita üzerinde Türkiye'nin konum özelliklerini gösteriniz.

(Türkiye'nin en uç noktalarından geçen paralel ve meridyenleri çizerek gösteriniz. Etrafındaki denizlerin ve ülkelerin adlarını yazınız. Avrupa ve Asya kıtalarında yer alan bölümlerini harita üzerinde yazarak gösteriniz.)

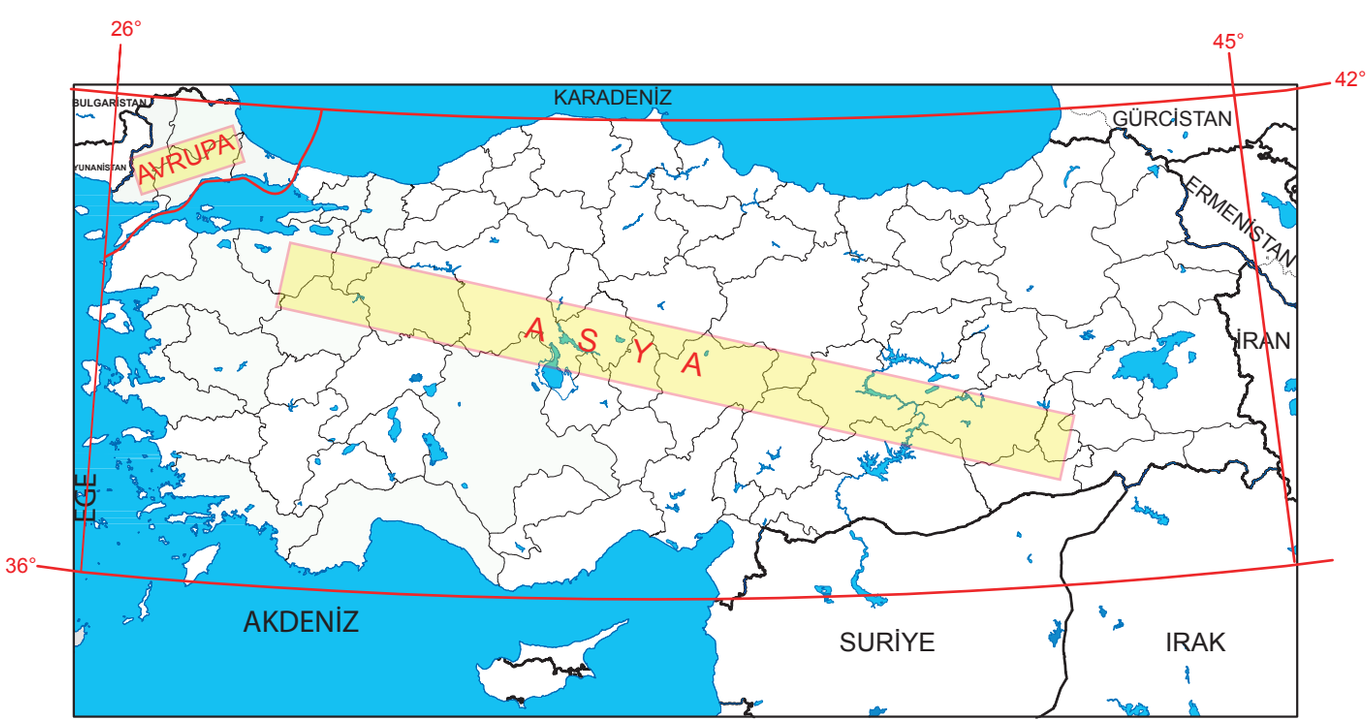

3. Türkiye'nin göreceli konumunun üç özelliğini yazınız.

Örnek Cevap:
- Üç tarafı denizlerle çevrilidir.
- Asya ile Avrupa kıtaları arasında bir köprü konumundadır.
- Ortalama yükseltisi fazla olan bir ülkedir.

4. Bu üç özellikten birini seçiniz. Seçtiğiniz özelliğin Türkiye ve çevresi üzerindeki etkilerini yazınız.

Örnek Cevap:
Türkiye'nin Asya ile Avrupa kıtaları arasında köprü konumunda olmasının ulaşım, ticaret ve kültürel etkileşim üzerindeki etkileri yazılabilir.
Üç tarafının denizlerle çevrili olmasının deniz ulaşımı, deniz turizmi ve ticaret üzerindeki etkileri yazılabilir.
Ortalama yükseltisinin yüksek olmasının iklim, ulaşım ve tarımsal faaliyetler üzerindeki etkileri yazılabilir.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF
I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.2.3. Mekânsal bilgi teknolojilerini oluşturan bileşenleri çözümleyebilme

COĞ.9.2.3. Mekânsal bilgi teknolojilerini oluşturan bileşenleri çözümleyebilme

a) Mekânsal bilgi teknolojilerini oluşturan bileşenleri belirler.
b) Mekânsal bilgi teknolojilerini oluşturan bileşenler arasındaki ilişkileri belirler.

COĞ.9.2.3

MEKÂNSAL PLANLAMA

Bir belediye, şehirdeki trafik yoğunluğunu azaltmak için yeni yollar yapmak istemektedir. Bunun için uydu görüntüleri, GPS verileri ve Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) kullanılarak analizler yapılmıştır. Analizler sonucunda toplanan veriler bilgisayar ortamında işlenerek yeni yolların yapılacağı en uygun güzergâhlar belirlenmiştir.

1. Belediyenin bu çalışmada yararlandığı coğrafi bilgi sistemi bileşenlerini coğrafi bilgi sistemi bileşenlerinin özellikleri ile aşağıdaki tabloda doğru olarak eşleştiriniz.

Coğrafi Bilgi Sistemi Bileşenlerinin Özellikleri	Coğrafi Bilgi Sistemi Bileşenleri				
	Donanım	Veri	Kullanıcı	Yazılım	Yöntem
Belediye çalışanlarının mekânsal sorunlara çözüm üretmek için CBS'nin diğer bileşenlerini organize etmesi			✔		
Uydu görüntüleri, hava fotoğrafları, anketler gibi çeşitli kaynaklar ve saha araştırmalarından yeni yolların yapılacağı güzergâhlar ile ilgili bilgi toplanması		✔			
Yeni yolların güzergâhları ile ilgili toplanan bilgilerin nasıl kullanılacağının belirlenmesi					✔
Toplanan bilgilerin akıllı telefon, tablet, bilgisayar ve buna bağlı teknolojik araçlar ile analiz edilmesi	✔				
Coğrafi verileri işlemek ve kaydetmek, harita üretmek, sorgulama ve analiz yapmak için çeşitli programların kullanılması				✔	

2. Mekânsal bilgi teknolojilerinin en önemli unsurlarından biri "insan (kullanıcı/uzman)" bileşenidir.

Yukarıda verilen senaryoyu dikkate alarak uzman/kullanıcı unsurunun; donanım, yazılım, veri ve yöntem bileşenlerinin her biriyle olan ilişkisini ve bu bileşenleri nasıl yönlendirdiğini örneklerle açıklayınız.

İnsan – Veri İlişkisi:

Hangi verilerin (uydu görüntüsü, GPS, topoğrafya vb.) toplanacağına, verilerin güncelliğine ve güvenilirliğine uzman karar verir; ham veriyi sisteme aktarır.

İnsan – Donanım ve Yazılım İlişkisi:

Analizlerin yapılacağı bilgisayar sistemlerini (donanım) ve CBS paket programlarını (yazılım) çalıştıran, komutları veren ve yazılımın sunduğu analiz araçlarını seçen uzmandır.

İnsan – Yöntem İlişkisi:

En uygun güzergâhın belirlenmesi için hangi analiz yönteminin (eğim, maliyet, arazi kullanımı vb.) uygulanacağına ve bu yöntemlerin ağırlık merkezlerine uzman karar verir.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF
I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.3.1. Hava olaylarının günlük hayata etkisini gözleme dayalı tahmin edebilme

COĞ.9.3.1. Hava olaylarının günlük hayata etkisini gözleme dayalı tahmin edebilme

a) Hava olaylarıyla ilgili deneyim, gözlem, veri ve/veya coğrafi temsillere dayalı elde ettiği bilgilerin günlük hayata etkilerini ilişkilendirir.
b) Hava olaylarıyla ilgili deneyim, gözlem, veri ve/veya coğrafi temsillere dayalı elde ettiği bilgilerin günlük hayata etkilerine ilişkin çıkarım yapar.
c) Hava olaylarıyla ilgili deneyim, gözlem, veri ve/veya coğrafi temsillere dayalı elde ettiği bilgilerin günlük hayata etkilerine ilişkin yargıda bulunur.

COĞ.9.3.1

HAVA OLAYLARININ ETKİSİ

Ahmet, yaşadığı yerin 5 günlük hava durumu verilerini Meteoroloji Genel Müdürlüğünün (MGM) genel ağ adresinden elde ederek aşağıdaki tabloyu oluşturmuştur.

TARİH	TAHMİN EDİLEN						
	Hadise	Sıcaklık (°C)		Nem (%)		Rüzgar (km/sa)	
		En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek	Yön	Hız
07 Mayıs Perşembe		6	18	44	90		8
08 Mayıs Cuma		8	20	35	70		5
09 Mayıs Cumartesi		10	22	39	88		9
10 Mayıs Pazar		10	22	48	96		12
11 Mayıs Pazartesi		10	23	54	93		8

1. Aşağıdaki tabloda verilen hava olaylarının ulaşım, giyim ve tarımsal faaliyetlerin günlük hayata etkilerine birer örnek veriniz.

Hava olayı	Günlük Hayata Etkisi		
	Ulaşım	Giyim	Tarım
Karlı ve fırtınalı hava	Ulaşım aksayabilir.	İnsanlar kalın kıyafetler giyer.	Meyve ağaçları ve seralar zarar görür.
Güneşli hava	Görüş mesafesi yüksek olduğu için ulaşım daha güvenli ve rahat gerçekleşir.	İnsanlar ince kıyafetler tercih eder.	Ürün hasadı ve kurutma çalışmaları için uygun koşullar sağlar.
Yağmurlu hava	Trafik yoğunluğu artabilir.	İnsanlar suya dayanıklı kıyafetler tercih edebilir.	Tarım ürünlerinin su ihtiyacını karşılayarak gelişimini destekler.

2. Tablodaki hava durumu verilerinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Hangi günün dışarda zaman geçirmek için daha uygun olduğunu nedenleri ile açıklayınız.

Sıcaklık, nem ve rüzgar gibi hava koşullarını değerlendirip dışarı çıkmak için en uygun günün Cuma olduğunu belirten ifadelerin yazılması beklenmektedir.

b) Hafta sonu dışarı çıkmak isteyen insanların ne tür önlemler alabileceğini gerekçeleri ile yazınız.

Hafta sonu havanın gök gürültülü ve yağışlı olacağını, bu duruma göre önlem alınmasını belirten ifadelerin yazılması beklenmektedir.

3. Aşağıdaki ipuçlarından yararlanarak hava olayları bulmacasını çözünüz.

1. İnsanların, yaşadıkları doğal ortamdaki gözlemlerine ve tecrübelerine dayanarak yıllar boyunca elde ettiklerini içeren takvimlerdir.
2. Atmosferdeki su buharının yoğunlaşarak yeryüzüne düşmesiyle oluşur.
3. Atmosferdeki su buharıdır.
4. Halk takvimine göre şubat sonu ve mart başında birer hafta arayla havaya, suya ve toprağa düştüğü varsayılan sıcaklık artışlarıdır.
5. Yüksek basınç alanlarından alçak basınç alanlarına doğru yeryüzüne göre yatay doğrultuda olan hava hareketleridir.
6. Atmosferi oluşturan gazların belli bir ağırlığı vardır. Bu gazların birim yüzeye uyguladığı kuvvettir.
7. Yağışların belirli bir bölgede uzun süre boyunca normalin çok altında kalması durumudur.
8. Atmosfer basıncını ölçen alettir.

B	A	R	O	M	E	T	R	E	K	J	L	Y	R	T
A	H	A	L	K	T	A	K	V	İ	M	İ	A	Ü	Z
S	O	E	E	R	T	Y	U	I	O	P	A	Ğ	Z	C
I	Z	T	C	V	B	N	M	A	S	E	G	M	G	E
N	K	U	R	A	K	L	I	K	R	T	M	U	A	M
Ç	F	I	R	T	I	N	A	O	P	L	U	R	R	R
Y	A	S	D	F	G	H	J	K	L	Ş	R	A	I	E
T	C	V	B	N	M	O	V	E	R	T	T	N	I	Z
F	G	H	J	K	L	Ş	I	U	Y	T	E	A	O	T
V	B	N	E	M	V	E	R	T	Y	U	V	S	P	C

4. Hava olaylarını takip etmenin insanların günlük yaşamı üzerindeki etkileri hakkında düşüncelerinizi yazınız.

Cevap öğrenci yorumuna bırakılmıştır.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF
I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.3.2. İklim sisteminin bileşen ve değişkenlerini çözümleyebilme

COĞ.9.3.2. İklim sisteminin bileşen ve değişkenlerini çözümleyebilme

a) İklim sisteminin bileşen ve değişkenlerini belirler.
b) İklim sistemine ait değişkenler arasındaki ilişkileri belirler.

COĞ.9.3.2

İKLİM SİSTEMİNİ ANLAMAK

Aşağıda iklim sisteminin bileşenleri ile ilgili görseller verilmiştir.

1. Görsellerin altındaki boşluğa görselin ilişkili olduğu iklim bileşenin adını yazınız.

Kriyosfer (Buzul Küre)

Atmosfer (Hava Küre)

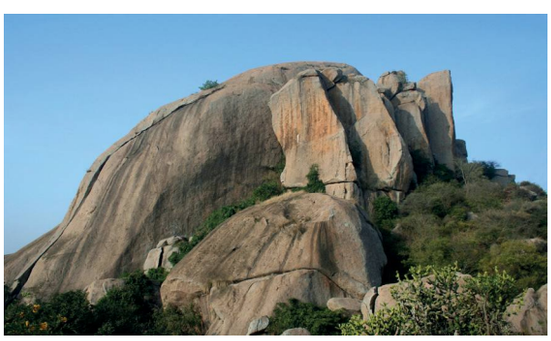

Litosfer (Taş Küre)

Biyosfer (Canlı Küre)

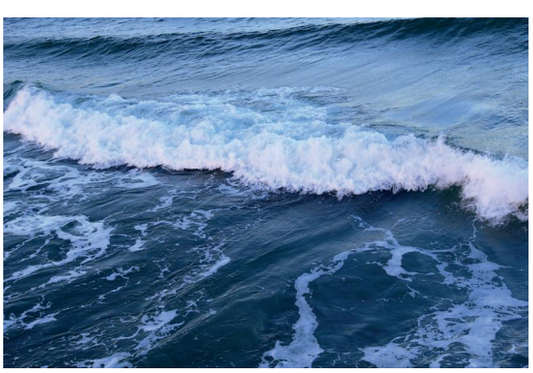

Hidrosfer (Su Küre)

2. Bu bileşenlerin birbirleriyle etkileşimini ve iklim sistemine etkisini açıklayınız.

Örnek Cevap:
İklim sistemini oluşturan küreler sürekli etkileşim halindedir. Örneğin; Güneş enerjisi Hidrosfer'deki (deniz/göl) suları buharlaştırarak Atmosfer'e taşır. Atmosfer'de yoğuşan su, yağış olarak Litosfer'e (karaya) düşer ve Biyosfer'deki canlıların yaşamını sürdürmesini sağlar. Kriyosfer'deki (buzullar) erime veya genişlemeler ise küresel sıcaklık dengesini ve deniz seviyelerini doğrudan etkiler.

SAHRA ÇÖLÜ

Büyük Sahra Afrika'nın kuzeyinde yer alan, 9 milyon km² büyüklüğünde olan dünyanın en büyük sıcak çölüdür. Atlas Okyanusu kıyılarından Kızıldeniz kıyılarına kadar uzanır. Yaklaşık olarak Afrika'nın %30'u kadardır. Bu büyüklük neredeyse Amerika Birleşik Devletleri'nin yüzölçümüne yakındır.

Sahra Çölü'nün bazı yerlerine 10 yıl boyunca yağmur düşmediği olur. Bu durum yağışlarla yıkanıp gitmeyen minerallerin çölün zemininde birikmesini ve çölün mineraller açısından çok zengin olmasını sağlamıştır. Mineral bakımından zengin bu tabaka rüzgârlarla dünyanın dört bir yanına dağılarak buradaki toprakları da zenginleştirir. Örneğin Amazon'daki tropikal yağmur ormanlarına ulaşır ve burada toprağın mineral içeriğini zenginleştirir.

Kuzey ve Orta Afrika Fiziki Haritası

Sahra Çölü ile İlgili Bilgi Kartları

Oluşumunda Etkili Faktörler
- Dinamik yüksek basınç kuşağı
- Alçalıcı hava hareketleri
- Nem azlığı
- Kara içi özellikleri
- Dünya'nın günlük hareketi

İklim Özellikleri
- Yıllık yağış miktarı 200 mm'den az
- Gündüz çok sıcak
- Gece soğuk
- Günlük sıcaklık farkı fazla
- Buharlaşma fazla
- Nem oranı düşük

Bitkiler
- Hurma ağaçları
- Kaktüs türleri
- Kurakçıl çalılar

Bulunduğu Ülkeler
- Cezayir
- Libya
- Mısır
- Tunus
- Fas
- Moritanya
- Mali
- Nijer
- Çad
- Sudan

Hayvanlar
- Deve
- Çöl tilkisi
- Akrep
- Yılan
- Kertenkele

3. İklim sistemi değişkenlerinin Sahra Çölü'nün iklimi üzerindeki etkilerini açıklayınız.

İklim sistemini oluşturan sıcaklık, basınç, rüzgâr, nem ve yağış gibi iklim değişkenlerinin Sahra Çölü'nün iklimi üzerindeki etkisini açıklayan ifadelerin yazılması beklenmektedir.
Örnek Cevap:
Atmosferde yıl boyunca dinamik yüksek basınç koşullarının görülmesi, havanın alçalmasına ve bulut oluşumunun engellenmesine neden olur. Bu durum nem ve yağış miktarını azaltır, sıcaklık farkını artırır.

4. Sahra Çölü'nde günlük sıcaklık farklarının yüksek olmasının nedeni nedir? Bu durumun biyosfer üzerindeki etkisini açıklayınız.

Örnek Cevap:
Sahra Çölü'nde günlük sıcaklık farklarının yüksek olmasının temel nedeni, yıl boyunca etkili olan dinamik yüksek basınç koşullarıdır. Bu da havanın çok kuru ve bulutluluğun az olmasına yol açar. Bu nedenle Sahra Çölü'nde Güneş ışınları gündüz yeryüzünü hızla ısıtırken gece ise oluşan ısının atmosferde tutulamaması nedeniyle sıcaklık hızla düşer. Bu durum biyosfer üzerinde olumsuz etkiler oluşturur. Su yetersizliği ve aşırı sıcaklık farkları nedeniyle bitki çeşitliliği azdır. Bölgede yalnızca kuraklığa dayanıklı bitki ve hayvan türleri yaşayabilir. Canlılar, su kaybını azaltacak ve aşırı sıcaklıklara dayanacak şekilde uyum sağlamıştır.

5. Dinamik yüksek basınç özelliklerinin Sahra Çölü'nün oluşumu üzerindeki etkisini açıklayınız.

Örnek Cevap:
Dinamik yüksek basınç alanlarında hava hareketi alçalıcıdır. Bu bölgelerde hava ısınır ve nem oranı düşer. Bu durum bulut oluşumunu ve yağışı engeller.
Sahra Çölü, yaklaşık 30° kuzey enlemlerinde yer alan dinamik yüksek basınç kuşağının etkisi altındadır. Yıl boyunca etkili olan dinamik yüksek basınç nedeniyle bölgede yağış miktarı çok azdır ve kurak iklim koşulları hâkimdir. Uzun süre devam eden kuraklık, bitki örtüsünün seyrekleşmesine ve çöl koşullarının oluşmasına neden olmuştur. Bu nedenle dinamik yüksek basınç, Sahra Çölü'nün oluşumu ve günümüzdeki kurak iklim özelliklerinin ortaya çıkmasında temel etkenlerden biridir.

6. Sahra Çölü'nde etkili olan iklim değişkenlerinin (sıcaklık, basınç, rüzgâr, nemlilik ve yağış) doğal ve beşerî unsurlar üzerindeki etkilerini açıklayınız.

Doğal Unsurlar Üzerindeki Etkileri	Beşerî Unsurlar Üzerindeki Etkileri
• Yüksek sıcaklık ve kuraklık nedeniyle bitki örtüsü oldukça seyrektir. • Su kaynakları az olduğu için canlı çeşitliliği azdır. • Rüzgârlar, kumulların oluşmasına ve çöl yüzeyinin şekillenmesine neden olur. • Yağışın az olması akarsu oluşumunu sınırlar. • Nem ve yağışın az olması toprak oluşumunu yavaşlatır.	• Nüfus yoğunluğu düşüktür. • Yerleşmeler genellikle vahalar çevresinde toplanır. • Tarımsal faaliyetler sınırlıdır. • Kuraklık ve su yetersizliği ekonomik faaliyetlerin gelişmesini engeller. • Ulaşım ve günlük yaşam, kum fırtınaları ve aşırı sıcaklıklardan olumsuz etkilenir. • İnsanlar, sıcaklığa ve kuraklığa uyum sağlayacak yaşam biçimleri geliştirmiştir.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

COĞRAFYA

9. SINIF

I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

CEVAP ANAHTARI

COĞ.9.3.3. Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlayabilme

COĞ.9.3.3. Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlayabilme

a) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın amacını belirler.
b) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın türü için gerekli olan araç gereci belirler.
c) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini toplar.
ç) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini sınıflandırır.
d) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram şeklinde görselleştirir.
e) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak görselleştirdiği tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramı amacına uygun kullanır.

COĞ.9.3.3

İKLİM VERİLERİNİ KULLANMAK

Aşağıdaki tablolarda Türkiye'de farklı iklim türlerinin görüldüğü üç ilin iklim özellikleri ile ilgili sayısal bilgiler verilmiştir.

ANTALYA	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ölçüm Periyodu (1930 - 2025)													
Ortalama Sıcaklık (°C)	10,1	10,7	12,9	16,4	20,7	25,4	28,6	28,5	25,3	20,6	15,6	11,7	18.9
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	15,0	15,6	18,0	21,4	25,7	30,8	34,2	34,1	31,2	26,6	21,4	16,7	24.2
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	6,1	6,4	8,1	11,3	15,3	19,7	22,9	22,9	19,6	15,4	10,9	7,7	13.9
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	4,9	5,7	6,7	7,9	9,7	11,1	11,7	11,1	9,7	7,8	6,3	4,8	8.1
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	12,36	10,35	8,53	6,44	5,18	2,53	0,54	0,55	1,71	5,38	7,48	11,91	73.0
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	225,5	148,1	90,8	48,5	33,3	10,7	4,7	4,3	16,7	70,6	127,7	250,9	1031.8

RIZE	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ölçüm Periyodu (1927 - 2025)													
Ortalama Sıcaklık (°C)	6,9	6,8	8,2	11,7	16,0	20,4	22,9	23,3	20,4	16,5	12,4	8,8	14.5
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	10,7	10,8	12,0	15,5	19,4	23,6	26,0	26,6	24,1	20,5	16,6	12,9	18.2
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	3,9	3,7	5,0	8,4	12,7	16,8	19,7	20,1	17,0	13,2	9,2	5,8	11.3
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	2,2	3,1	3,6	4,6	5,6	6,6	5,4	5,2	5,0	4,2	3,0	2,2	4.2
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	14,52	14,15	15,65	14,52	14,25	13,97	13,66	14,13	14,61	14,76	13,34	14,01	171.6
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	231,2	186,1	159,8	97,6	96,5	133,9	150,9	193,1	256,6	293,8	250,4	241,8	2291.7

ERZİNCAN	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ölçüm Periyodu (1928 - 2025)													
Ortalama Sıcaklık (°C)	-2,8	-1,1	4,1	10,7	15,6	19,9	23,8	24,0	19,2	12,5	5,7	-0,1	11.0
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	1,8	3,8	9,6	16,9	22,3	27,1	31,5	32,1	27,5	20,0	11,7	4,5	17.4
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	-6,8	-5,3	-0,7	4,8	8,8	12,3	15,6	15,5	11,0	5,9	0,8	-3,9	4.8
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	3,0	4,1	5,0	6,0	7,5	9,8	10,8	10,2	8,7	6,5	4,5	2,9	6.6
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	9,39	8,80	11,45	12,67	13,96	8,77	3,36	2,41	4,24	8,14	8,35	9,37	100.9
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	27,6	29,9	43,0	52,8	53,5	30,7	12,4	6,9	15,5	38,5	35,4	28,4	374.6

1. Bu veriler kullanılarak oluşturulacak iklim grafiklerinin temel amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) İllerin iklim özelliklerini kolayca açıklanabilir hâle getirmek için görselleştirmek
B) İllere ait iklim değişkenlerinde yıllara bağlı meydana gelen değişimleri görebilmek
C) İllerin iklim özelliklerinin biyoçeşitliliğe etkisini harita üzerinde gösterebilmek
D) İllerin 15 günlük hava durumları hakkında detaylı bilgiye sahip olmak
E) İllerin iklim özelliklerinin beşerî faaliyetler üzerindeki etkenlerini açıklayabilmek

2. Bu verileri grafik ile göstermek için gerekli araçları seçiniz. (Birden fazla seçim yapabilirsiniz).

- [x] Renkli kalemler
- [x] Cetvel
- [ ] Hesap makinesi
- [x] Milimetrik kâğıt
- [ ] Termometre

3. Bu illerin iklim grafiklerini çizmek için hangi verilere ihtiyaç olduğunu tablodan belirleyerek aşağıdaki alana yazınız.

Örnek Cevap: İklim grafikleri; ortalama sıcaklık (°C) ve aylık toplam yağış miktarı ortalaması (mm) verileri doğrultusunda oluşturulur.

4. Aşağıdaki alana iklim özellikleri verilen illerden seçtiğiniz birinin iklim grafiğini çiziniz.

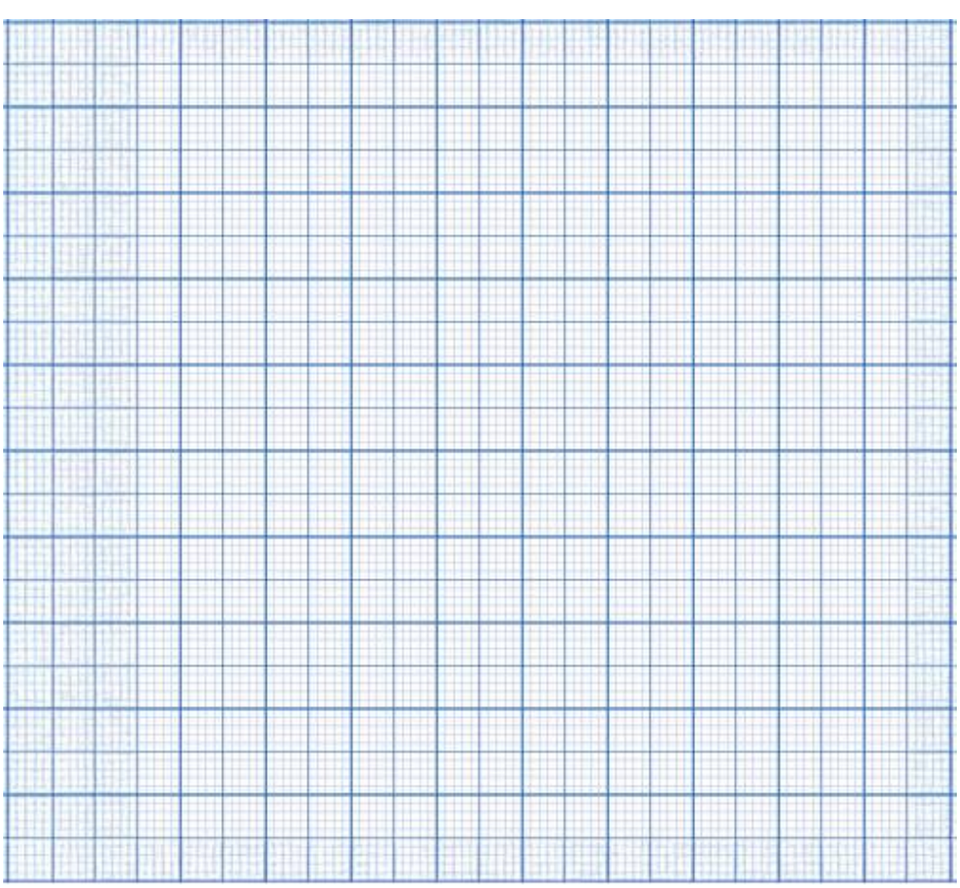

5. Oluşturduğunuz grafiğe göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Cevaplar seçilen ilin iklim özelliklerine göre farklılık göstereceğinden genel olarak aşağıdaki ifadelerin yazılması beklenir.
Örnek Cevap:
Antalya seçilirse: En sıcak ay ağustos, en yağışlı mevsim kış, iklim türü Akdeniz iklimi.
Rize seçilirse: En sıcak ay ağustos, en yağışlı mevsim sonbahar, iklim türü Karadeniz iklimi.
Erzincan seçilirse: En sıcak ay ağustos, en soğuk ay ocak , kışın don olayı görülür (sıcaklık 0 °C altına düşer), iklim türü karasal / sert karasal iklim.

a) Ortalama sıcaklığın en yüksek olduğu ay hangisidir?

b) Aylık toplam yağış miktarının en çok olduğu mevsim hangisidir?

c) Aylık toplam yağış miktarı ortalaması en fazla olan ay hangisidir?

ç) Ortalama sıcaklığın en düşük olduğu ay hangisidir?

d) En kurak mevsim hangisidir?

e) En soğuk ayın ortalama sıcaklığı ne kadardır?

f) Yıllık toplam yağış miktarı kaç milimetredir?

g) Grafik hangi iklim türüne aittir?

h) En yüksek sıcaklık ile en düşük sıcaklık arasındaki fark kaç derecedir?

ı) Kış mevsiminde don olayı görülebilir mi? Neden?

NOTLAR

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

9. Sınıf Coğrafya Öğrenme Etkinlikleri Seti 2. Bölüm (2026-2027)

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net